

Per e-mail: joost.weekers@minienw.nl

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
t.a.v. : demissionair Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw drs. V.L.W.A. Heijnen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Nes (Ameland), 08 oktober 2023

Betreft: Zienswijze Vervoerplan 2024 Waddenveren Oost

Excellentie,

Met genoegen heb ik kennisgenomen van het definitieve vervoerplan 2024 Waddenveren oost. Hoewel de brief, inclusief toelichting van Wagenborg Passagiersdiensten op dit plan, aan uw Ministerie is gericht en het wellicht niet gebruikelijk is een reactie/zienswijze in te dienen, zie ik mij hiertoe toch genoodzaakt. De heer Van Langen geeft toelichting vanuit eigen perspectief en in het belang van de rederij. Hierna zal ik gemotiveerd mijn visie, welke eilandbreed wordt gedeeld, op deze langsepende kwestie toelichten.

Na jarenlange strijd is sinds 1 augustus 2023 eindelijk de langgekoesterde wens van Amelanders, decentrale overheden, ondernemers en vele anderen in vervulling gegaan: invoering van de vijfkwartierdienstregeling veerdienst van en naar Ameland. Zoals voorspeld is dit een groot succes. Het doet mij goed dat ook rederij Wagenborg dit als zodanig ervaart. Al sinds 1995 bleek dagelijks in de praktijk dat de huidige schepen, het M.S. Sier en het M.S. Oerd, vanwege hun grootte en voortstuwingswijze op geen enkele manier een uursdienstregeling konden handhaven. Dagelijkse vertragingen van een uur of langer waren meer regel dan uitzondering.

De rederij meent echter dat een uursdienstregeling op termijn wel weer uitvoerbaar is bij een goede staat van de vaargeul. Maar ook onder deze zogenaamde gunstige omstandigheden is een uursdienst bij lange na niet houdbaar. Het zijn juist de weerslementen in combinatie met het type schepen die de vaartijd beïnvloeden. De ligging van de getijden gedurende de dag, de windkracht, de windrichting, de stroming: deze elementen bepalen hoe lang de veerdienst over de overtocht doet. De ervaring in de praktijk met de huidige vijfkwartierdienstregeling leert dat de vaartijd gemiddeld 50 minuten bedraagt en voor het laden/lossen gemiddeld 20 minuten gerekend dienen te worden. De huidige vijfkwartierdienstregeling biedt bufferruimte zodat marginale vertragingen direct ingelopen kunnen worden en de volgende afvaart vrijwel altijd op tijd vertrekt. In de voorgaande 28 jaar hebben we mogen ervaren hoe vertragingen afvaart na afvaart werden opgebouwd tot uitschieters van ruim twee uur afgelopen juli. De situatie van dit dynamische waddengebied zal niet veranderen. De wetgeving omtrent de natuur evenmin. Ons aanpassen aan de natuurlijke systemen, zoals nu het geval is, is de beste optie.

Is het aanpassen van het aantal afvaarten per dag een probleem voor de bereikbaarheid en of frequentie dienstregeling van Ameland? Neen, geenszins. Het minimale aantal afvaarten van 6 afvaarten per dag volstaat. Dit is ook in de lijn van het door de gemeente Ameland vastgestelde toeristische én vervoersvisie: dempen van drukte. Hierbij wordt bedoeld op het terugdringen van het autogebruik op het eiland. Ik stel dat de frequentie ook helemaal niet in het geding is omdat het tweede schip kan worden ingezet. Dat gebeurt al sinds jaar en dag en dat is

eenvoudig in te kleden in de dienstregeling. Vanzelfsprekend op een veilige manier, want hoewel Wagenborg zich vooral beroept op de veiligheid, kan met de vijfkwartierdienstregeling door de punctualiteit van de afvaarten altijd op een gekende en veilige plek halverwege gepasseerd worden. In de bijlage vindt u het door mij ontwikkelde model waaruit dit blijkt. Rijkswaterstaat heeft dit bevestigd bij de onderzoeken bereikbaarheid Ameland en dit ontwerp is in 2017 unaniem gesteund door de Amelandse gemeenteraad. Wagenborg heeft deze nu uiteindelijk één op één overgenomen. De vermeende veiligheid komt juist in het geding bij de uurdienstregeling, omdat dan niet meer te voorspellen is waar de schepen elkaar zullen passeren vanwege vertragingen.

Gesteld wordt dat 7 afvaarten van en naar Ameland niet mogelijk zouden zijn vanwege de CAO Wagenborg. Het is bijzonder dat een CAO klaarblijkelijk boven de Vaartijdenwet gaat en dat een CAO en dus niet de Wet de frequentie bepaalt. Daarbij vergeet de heer Van Langen gemakshalve dat bij een uurdienst de vertragingen en logischerwijs veel langere werkdagen voor de bemanningen klaarblijkelijk geen rol spelen bij de CAO.

De gevolgen voor de medewerkers van Wagenborg Passagiersdiensten, passagiers, eilandbewoners en andere belanghebbenden zijn in tegenstelling tot wat wordt aangegeven juist uitgesproken positief. Doordat de veerboot nu vrijwel altijd op tijd vertrekt en aankomt is er rust. Niet alleen de passagiers, maar ook de medewerkers van de rederij (!) zijn zeer tevreden. Voorts is deze dienstregeling gunstig voor het milieu omdat de race tegen de klok voorbij is en er in de basis één afvaart minder is per dag. Dat is op bepaalde dagen en seizoenen eveneens voordelig voor de rederij.

Ik kan nog vele ter zaken doende elementen benoemen, maar ik zal het verder kort houden.

Een terugkeer van de door de rederij gewenste uurdienstregeling is tot besluit ongewenst vanwege: ongeschikte schepen en voortstuwing, een daardoor vereiste dienstcyclus (vaartijd + laden/lossen) van meer dan 60 minuten, het optreden van extreme weersomstandigheden zoals laag en hoogtij in combinatie met springtij, harde wind, ijsgang én tot slot de benodigde tijd om diesel bij te tanken.

Een vaargeul die 'op orde gebracht' is, zal hierin geen verandering brengen. Het blijft nu eenmaal twee maal per etmaal laag water met alle snelheidsbeperkingen van dien.

Ik hoop dat U en uw Ministerie voordeel kunnen putten uit mijn aanbevelingen en deze alsmede mogen dienen als input bij verdere besluitvorming betreffende het komende concept 'Programma van Eisen Waddenveren Oost'.

Tenslotte verzoek ik u met klem de vijfkwartierdienst tot einde concessie (april 2029) te handhaven.

In de bijlage vindt u ter vergelijking een actueel week afvaartenschema en het schema dat in 2017 is opgesteld door de gemeente Ameland. Eveneens voeg ik, digitaal, de toeristische en vervoersvisie Ameland toe. Natuurlijk ben ik altijd bereid tot het geven van een toelichting op het gehele dossier.

Met hartelijke eilandgroet,

Rudolf Teuben
De Tuun 10
9163 JW Nes Ameland
Raadslid Ameland '82

